

حقوق بشر به شورای حقوق بشر می‌باشد که منابع کاری آن‌ها وسیع است و لازم است به ابعاد پیشرفت‌ها در اطلاعات دریافتی از کشور و ارائه گزارش خود توجه نمایند. شورا لازم است برای رعایت عدالت در مأموریت گزارشگران ویژه حتماً به پیشرفت‌های کشور در زمینه حقوق بشر در ابعاد مختلف، ظرفیت‌ها و امکانات کشور و مهم‌تر از همه شرایط و تحولات جهانی توجه نماید. در مقابل گزارشگران کشوری گزارشگران موضوعی قرار دارند که به عنوان کارشناسان مستقل بررسی وضعیت یک حق بشری خاص موضوع مأموریت آن‌ها می‌باشد. گزارشگران حق بر سلامت، حق بر غذا، فقر شدید، اقدامات قهری یک‌جانبه، اعدام‌های فراقانونی همه در مأموریت‌های اختصاصی وضعیت حق بشری موضوع مأموریتشان را در جهان در نقاط مختلف مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌دهند.

در اجلاس چهل و سوم شورای حقوق بشر مأموریت آقای جاوید رحمان با پیشنهاد عفو بین‌المللی و رایزنی گسترده مسئولان آن در شورای حقوق بشر تمدید گردید. این تمدید در وضعیتی که ایران تحت غیرانسانی‌ترین و غیرقانونی‌ترین تحریم‌های تاریخ ناشی از یک‌جانبه‌گرایی آمریکا است و دنیا با پاندمی گسترده کرونا مواجه شده است به نظر می‌رسد که تمدید مأموریت گزارشگر ویژه حقوق بشر از چندین جهت قابل مذاقه می‌باشد که در وضعیت فعلی جهان می‌بایست به این موضوعات توجه شود:

اول، مأموریت اخیر گزارشگر ویژه با ۲۲ رأی موافق در طی یک قطعنامه به تصویب رسیده است در مقابل تعداد آرای مخالف و ممتنع ۲۳ رأی می‌باشد که مجموع این‌ها از آرای موافق بیشتر است. بیشتر بودن مجموع آرای ممتنع و مخالف مؤید عدم اجماع و اتفاق نظر اعضای شورای حقوق بشر در مورد وضعیت حقوق بشری در ایران می‌باشد و در ضرورت ادامه مأموریت گزارشگر ویژه نوعی تردید ایجاد می‌نماید. زمانی یک مأموریت ضروری می‌نماید که اکثریت قوی از اجرای آن در طی یک قطعنامه با اکثریت موافق حمایت نمایند و افزایش تعداد آرای ممتنع در مشروعیت قطعنامه شورا تردید ایجاد می‌نماید به طوری که قطعنامه از حمایت جهانی و پشتیبانی لازم برخوردار نیست تا دارای مشروعیت باشد.

دوم، در وضعیت شیوع بیماری کرونا که موقعیتی در سطح جهانی برای کشورهای مختلف ایجاد شده است که کشورها با چالش‌های جدی در مقابله با بیماری و اقدام در جهت حفظ جان افراد مواجه هستند بنا بر ضروریات انسانی اولویت‌های حق‌ها تغییر می‌نماید به طوری که مقابله با بیماری، حفظ جان انسان‌ها بر بسیاری از حقوق و مؤلفه‌ها اولویت می‌یابد، لازم بود که اعضای شورا با توجه به مأموریت‌های گزارشگر ویژه به این مهم نیز توجه می‌داشتند و از طرف دیگر ضروری است گزارشگر ویژه نیز در دستور کار خود به این مطلب توجه نماید که با توجه به اولویت‌ها و ضرورت‌ها بر مطالب تکراری تکیه نکند. لازم است به نقش اقدامات قهری یک‌جانبه آمریکا در این زمینه که برای دسترسی ایرانیان به دارو و مواد غذایی سختی‌هایی ایجاد می‌گردد توجه بشود و در ارزیابی‌ها مورد توجه واقع گردد.

سوم، بنا بر گزارش‌های بین‌المللی کارشناسان مستقل حقوق بشری ایران، در زمینه اصلاح قوانین و مقررات کیفری به ویژه قوانین و مقررات مربوط به مواد مخدر پیشرفت‌های مناسبی داشته است و حتی در دوران شیوع بیماری کرونا در حمایت از زندانیان اقدامات مؤثر و جدی انجام داده است، این پیشرفت‌های حقوقی و اجرایی که مورد تأیید کارشناسان مستقل بین‌المللی است و در اسناد ملل متحد موجود و قابل دسترس است با توجه به پیشرفت‌های حقوقی در ارتباط با تمدید مأموریت گزارشگر ویژه حقوق بشر از لحاظ حقوق بین‌الملل سؤال ایجاد می‌کند که در چنین مواقعی مأموریت کشوری آیا لازم نیست به مأموریت موضوعی تغییر پیدا کند و بحث گزارشگر ویژه منتفی می‌گردد.

چهارم، پس از اعمال یک‌جانبه تحریم‌های آمریکا توسط ترامپ علیه ایران، در سیاست یک‌جانبه‌گراییانه ترامپ نقض‌های حقوق بشری نسبت به ایران از سوی آمریکا محرز می‌باشد که در گزارش ماه مارس گزارشگر ویژه در اجلاس شورای حقوق بشر به آن اشاره شده بود. یک کشور خود بر اثر یک‌جانبه‌گرایی آمریکا قربانی نقض حقوق بشر گردیده است. حق‌های موضوع اعلامیه جهانی حقوق بشر در پرتو تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا و اقدامات غیرحقوقی ترامپ در قبال ایران نقض می‌گردد و بنا بر گزارش‌های کارشناسان مستقل

حقوق بشری اقدامات یک‌جانبه آمریکا سبب نقض گسترده حقوق بشر نسبت به ایرانیان شده است و این یک‌جانبه‌گرایی آمریکا نقض حق‌های گسترده‌ای را چون حق بر سلامت، حق بر غذا، حقوق اقتصادی و اجتماعی را در برمی‌گیرد. لذا به نظر می‌رسد که شورای حقوق بشر باید گزارشگری درباره اقدامات قهری یک‌جانبه ترامپ نصب کند. پنجم، در وضعیت کنونی جهان، ترامپ با جسارت تمام آمریکا را از نهاد‌های حقوق بشری خارج می‌نماید و در همین وضعیت حاضر آمریکا را از سازمان بهداشت جهانی که نقطه هماهنگی و همکاری دنیا برای مقابله با کرونا است خارج می‌کند. آمریکا با نقض تعهدات بین‌المللی خود و اعمال تحریم‌های یک‌جانبه حقوق بین‌الملل را به صورت کلی و حقوق بین‌الملل بشر را به صورت خاص در ابعاد گسترده نقض می‌کند. نقض وقیحانه حقوق بین‌الملل بشر توسط ترامپ از طریق عدم همکاری با نهاد‌های حقوق بشری، اعمال تحریم‌های یک‌جانبه، ترور، انحصارگرایی موجبات نقض گسترده حقوق انسان‌ها را فراهم ساخته است، لازم است شورای حقوق بشر گزارشگری ویژه برای بررسی نقش آمریکا در نقض حقوق بشر و تخریب نهاد‌های حقوق بشر در سطح دنیا منصوب نماید.

لازم بود اعضای شورای حقوق بشر در تصویب قطعنامه با اکثریت ضعیف در خصوص تمدید مأموریت گزارشگر ویژه به پیشرفت‌های حقوق بشری ایران، وضعیت حاضر به ویژه یک‌جانبه‌گرایی آمریکا علیه ایران که خود مغایر با قواعد حقوق بین‌الملل بشر می‌باشد توجه نمایند زیرا در وضعیت نقض حقوق بشر علیه یک کشور توسط دولت خارجی (نقض‌های حقوق بشری ناشی از یک‌جانبه‌گرایی آمریکا) ضروری است دستور کار و مأموریت گزارشگر نیز تغییر نماید. شایسته است شورا به تأثیرات اقدامات قهری آمریکا (تحت عنوان فشار حداکثری) که مغایرت آشکار با مؤلفه‌های حقوق بشری دارد توجه نماید و هر تصمیم در این خصوص با ملاحظه تأثیرات اقدامات آمریکا بر همه کشورها و ایران لحاظ شود. شورای حقوق بشر در تصویب قطعنامه تمدید مأموریت به پیشرفت‌های ایران لازم بود توجه نماید و تأثیر اقدامات آمریکا را مورد توجه قاطع قرار می‌داد.